

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΣΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ 2025

Σάββατο 3 Μαΐου 2025

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

«Βιντεοκάμερα Panasonic»

Είχαν περάσει τόσα χρόνια, χωρίς να πάρω μήνυμά του, ώστε όταν πέρσι το καλοκαίρι μου έστειλε από τη Γερμανία τη βιντεοκάμερα «Panasonic» ήταν σαν να 'βγαινε από άλλον κόσμο. Τι είναι ο άνθρωπος! είπα με το νου μου. Όταν τον πάρουν τα χρόνια, πιάνεται από τα μαλλιά του...

Τον πρώτο καιρό βέβαια είχαμε ταχτική αλληλογραφία. Ήταν από τους πρώτους που είχαν φύγει για τη Γερμανία, πριν ακόμα ξεκινήσουν τα μεγάλα караβάνια. Θυμάμαι μάλιστα καλά την τελευταία χρονιά που ήμασταν μαζί, καλοκαίρι του '50, και με είχε αναστατώσει με τα εξωφρενικά όνειρά του. Τον έβλεπα εκείνες τις ημέρες αμίλητο και συλλογισμένο, σαν να ήθελε κάτι να μου εξομολογηθεί και πάλι δίσταζε. Το φέρσιμό του δεν ήταν καθόλου συνηθισμένο γι' αυτόν, που ήταν πάντα αυθόρμητος και εκδηλωτικός, σχεδόν θορυβώδης, και στην αρχή υπέθεσα πως είχε να κάνει με την αναχώρησή του και την ταραχή που ήταν φυσικό να τον διακατέχει, όπως άλλωστε κι εμένα.

«Σου συμβαίνει τίποτε;» τον ρώτησα κάποια στιγμή που ήμασταν μόνοι.

«Δεν θα με κοροϊδέψεις», μου λέει. «Κι ούτε θα το πεις σε κανένα».

«**Τάφος!**» του λέω. Τον είδα που χλόμιασε:

«Τι τάφος;» μου λέει.

«Με ξέρεις, εγώ δε βγάζω κουβέντα».

Κι άρχισε να μου διηγείται, σχεδόν τραυλίζοντας, το πρώτο όνειρό του:

«Ήμουν, λέει, πίσω από τον Αη-Νικόλα, στο ίσιωμα, κι εκεί φανερώθηκε μπροστά μου ένας άντρας ψηλόλιγνος, σαν ίσκιος – έμοιαζε κάπως με τον πατέρα μου, όπως τον ξέρω από κάτι παλιές φωτογραφίες. Προχώρησε μπροστά και μου 'κανε νόημα να τον ακολουθήσω. Στάθηκε "τρεις δρασκελιές" πιο πέρα από τον μεγάλο γκρέμμιθα [1]. "Εδώ", μου λέει, "να σκάψεις. Θα βρεις ένα κεφάλι με χρυσά δόντια. Αλλά πρόσεξε! Δεν θα το πεις σε κανένα!"».

Το ασυνήθιστο όνειρό του μου έκανε κι εμένα εντύπωση. Αργότερα έμαθα πως όνειρα σαν κι αυτά είναι από τα πιο συνηθισμένα. Εξάλλου κι ο τόπος, το πλάτωμα του Αη-Νικόλα, όπου περνούσαμε συχνά τις μέρες μας, βοηθούσε τέτοιες φαντασίες. [...]

Πηγή: Χριστόφορος Μηλιώνης, «Βιντεοκάμερα Panasonic», (απόσπασμα),

[1] γκρέμμιθα: γκρεμός

Α΄ ΟΜΑΔΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΑ

Στις ερωτήσεις **01 έως και 10** να επιλέξετε **μία (1) μόνο** από τις **τέσσερις (4) δυνατές απαντήσεις**. Για κάθε ερώτηση για την οποία θα επιλέξετε τη σωστή απάντηση και μόνο αυτή, θα βαθμολογηθείτε **με δύο (2) μονάδες**.

01. Ποιο από τα παρακάτω αληθεύει, σύμφωνα με το κείμενο;

- A. Ο φίλος του συγγραφέα, κατά την παραμονή του στη Γερμανία, ήταν αμίλητος και συλλογισμένος.
- B. Το πρώτο διάστημα, ο συγγραφέας είχε συχνή επικοινωνία με τον φίλο του που είχε φύγει στη Γερμανία.
- Γ. Ο φίλος του συγγραφέα ήταν ένας άντρας ψηλόλιγνος, σαν ίσκιος.
- Δ. Πίσω από τον Αη-Νικόλα φανερώθηκε στον συγγραφέα ο πατέρας του.

02. Γιατί χλόμιασε ο φίλος του συγγραφέα με τη λέξη «Τάφος!», σύμφωνα με το κείμενο;

- A. Γιατί φοβήθηκε μήπως ο συγγραφέας τον κοροϊδέψει.
- B. Γιατί φανερώθηκε μπροστά του ένας ψηλόλιγνος άντρας.
- Γ. Γιατί βρήκε ένα κεφάλι με χρυσά δόντια.
- Δ. Γιατί συνέδεσε τη σημασία της λέξης αυτής με το όνειρό του.

03. Στην παρακάτω περίοδο να αναγνωρίσετε το σχήμα λόγου που υπάρχει στις υπογραμμισμένες λέξεις: «Ήμουν, λέει, πίσω από τον Αη-Νικόλα, στο ίσιωμα, κι εκεί φανερώθηκε μπροστά μου ένας άντρας ψηλόλιγνος, σαν ίσκιος ... »

- A. Προσωποποίηση
- B. Περιγραφή
- Γ. Μεταφορά
- Δ. Παρομοίωση

04. Ποιο επίθετο δεν ταιριάζει στο ουσιαστικό «αναχώρηση»:

- A. Μαζική
- B. Αναπάντεχη
- Γ. Προγραμματισμένη
- Δ. Πολυδιάστατη

05. «ταχτική». Ποια από τις παρακάτω λέξεις δεν είναι νοηματικά ισοδύναμη, σύμφωνα με το κείμενο;

- A. Συχνή
- B. Συστηματική
- Γ. Παροδική
- Δ. Σταθερή

06. «θορυβώδης». Σε ποια πτώση, σε ποιον αριθμό και σε ποιο γένος αντιστοιχεί ο τύπος του επιθέτου, σύμφωνα με το κείμενο;

- A. Ονομαστική ενικού, θηλυκού γένους
- B. Ονομαστική ενικού, αρσενικού γένους
- Γ. Αιτιατική πληθυντικού, αρσενικού γένους
- Δ. Αιτιατική ενικού, αρσενικού γένους

07. Με ποιο από τα παρακάτω ρήματα δεν έχει παρόμοια σημασία το ρήμα «φανερώθηκε»;

- A. Παρουσιάστηκε
- B. Εμφανίστηκε
- Γ. Αποκαλύφθηκε
- Δ. Ανακηρύχθηκε

08. «Το ασυνήθιστο όνειρό του μου έκανε κι εμένα εντύπωση». Να χαρακτηρίσετε την πρόταση ως προς τη δομή της.

- A. Επαυξημένη
- B. Ελλειπτική

Γ. Απλή

Δ. Κανένα από τα παραπάνω

09. «Τι είναι ο άνθρωπος!». Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τον υπογραμμισμένο τύπο.

A. Υποκείμενο

B. Αντικείμενο

Γ. Κατηγορούμενο

Δ. Επιθετικός προσδιορισμός

10. «Εξάλλου κι ο τόπος, το πλάτωμα του Αη-Νικόλα, όπου περνούσαμε συχνά τις μέρες μας, βοηθούσε τέτοιες φαντασίες». Να αναγνωρίσετε συντακτικά την υπογραμμισμένη φράση.

A. Παράθεση

B. Επεξήγηση

Γ. Υποκείμενο

Δ. Κατηγορούμενο

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

«Να ζεις, ν' αγαπάς και να μαθαίνεις»

Τι χρειάζεται να ξέρει ένα παιδί; Θα 'θελα να μοιραστώ μαζί σας μερικά από τα πράγματα που κατά τη γνώμη μου είναι σημαντικό να διδάξουμε στα παιδιά. Το πρώτο απ' αυτά είναι πως πρέπει από νωρίς να ξεκινήσουμε και να δείξουμε στα παιδιά το απίστευτο χρυσωρυχείο φαντασίας που διαθέτουν. Πρέπει να τα πείσουμε ότι είναι μοναδικά στον κόσμο. Νομίζω ότι πολλοί από μας το 'χουμε ξεχάσει.

Ένα από τα ιδιαίτερα γνωρίσματα της κοινωνίας μας είναι, νομίζω, η μανία μας να βάλουμε όλο τον κόσμο στο ίδιο καλούπι. Μην αφήνετε να σας βάλουν στο καλούπι. Κοιτάξτε τα πρόσωπα των παιδιών. Ποτέ δεν έχω δει δυο πρόσωπα που να είναι ίδια και αυτό μου αρέσει. Μ' αρέσει να σκέφτομαι ότι το καθένα του είναι ένας συνδυασμός που δε θα ξανασυμβεί ποτέ στην ιστορία της ανθρωπότητας. Όταν το νιώσεις αυτό, αισθάνεσαι ένα είδος περηφάνειας. Και, σχετικά με το νόημα αυτής της αλήθειας, νομίζεις πως βρίσκονται εδώ για το τίποτε; Όλη αυτή η μοναδικότητα τους ανήκει χωρίς αιτία; Ξέρετε, μ' αρέσει να βλέπω τον κόσμο σαν μια γιγαντιαία

τοιχογραφία, όπου ο καθένας μας έχει την υποχρέωση να ζωγραφίσει ένα μικρό κομματάκι και, αν δεν αναλάβουμε την ευθύνη αυτή και δεν την πραγματώσουμε, η τοιχογραφία θα είναι για πάντα κάτι λιγότερο απ' ό,τι θα 'πρεπε να είναι και θα χάσουμε όλοι. Δεν έχω καμιά διάθεση να γίνετε εγώ. Ένα εγώ μού φτάνει και μου περισσεύει. Και δε μ' αρέσει καθόλου να παίζω τον γκουρού [2]. Αν θέλετε να χάσετε τον εαυτό σας, ακολουθήστε εμένα. Ο δρόμος αυτός θα σας οδηγήσει σε μένα και θα χάσετε τον εαυτό σας. Το δικό μου σύνθημα είναι «ακολουθήστε τον εαυτό σας», γιατί, αν εσείς ακολουθήσετε τον εαυτό σας και φτάσετε στην ουσία σας και εγώ φτάσω στη δική μου ουσία, κάποια μέρα θα γίνουμε ένα, αντί να είμαστε αποξενωμένοι.

Πρέπει λοιπόν να διδάξουμε στα παιδιά ότι είναι μοναδικά στον κόσμο. Πρέπει να τους δείξουμε ότι θα είναι πάντα ο καλύτερος εαυτός τους. Κι αυτό είναι δύσκολο, γιατί από πολύ νωρίς δεν το πιστεύουμε. Κανείς δεν μας βλέπει, κανείς δεν μας αγγίζει.

Πρέπει να πείσουμε τα παιδιά ότι όχι μόνο διαθέτουν αυτή την απίστευτη μοναδικότητα, αλλά ότι έχουν και κάτι άλλο που μερικές φορές το ξεχνάμε. Έχουν τη δυνητικότητα. Το ανεξερευνήτο μέρος τους είναι πολύ μεγαλύτερο από το εξερευνημένο. Και εδώ είναι το θαύμα. Δεν έχει σημασία το πού βρίσκονται, απλώς τώρα ξεκινούν και το μαγικό ταξίδι της ζωής σκάβει βαθιά και αποκαλύπτει τον υπέροχο εαυτό τους.

Πηγή: Λέο Μπουσκάλια, «Να ζεις, ν' αγαπάς και να μαθαίνεις», (απόσπασμα), Αθήνα, 1988, Εκδόσεις: Γλάρος, σελ. 176-177

[2] γκουρού: ο δάσκαλος πνευματικής καθοδήγησης ή κάθε πρόσωπο κύρους που σε χώρο πνεύματος ή τέχνης ασκεί καθοριστική επίδραση.

Β' ΟΜΑΔΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΑ

Στις ερωτήσεις **11 έως και 20** να επιλέξετε **μία (1) μόνο από τις πέντε (5) δυνατές απαντήσεις**. Για κάθε ερώτηση για την οποία θα επιλέξετε τη σωστή απάντηση και μόνο αυτή, θα βαθμολογηθείτε **με τρεις (3) μονάδες**.

11. Ποιο από τα παρακάτω αληθεύει, σύμφωνα με το κείμενο;

- A. Τα παιδιά διαθέτουν περιορισμένη φαντασία.
- B. Πρέπει όλοι να ενταχθούν στο ίδιο καλούπι.
- Γ. Κάθε παιδί είναι ανεπανάληπτο.
- Δ. Τα παιδιά πρέπει να ακολουθήσουν το παράδειγμα του συγγραφέα προκειμένου να βρουν τον εαυτό τους.

Ε. Τα παιδιά δεν μπορούν να ανακαλύψουν τον υπέροχο εαυτό τους.

12. Σε ποια από τις παρακάτω περιπτώσεις, υπάρχει μόνο κυριολεξία;

Α. Ο δρόμος αυτός θα σας οδηγήσει σε μένα και θα χάσετε τον εαυτό σας.

Β. Μην αφήνετε να σας βάλουν στο καλούπι.

Γ. Να δείξουμε στα παιδιά το απίστευτο χρυσωρυχείο φαντασίας που διαθέτουν.

Δ. Πρέπει να τα πείσουμε ότι είναι μοναδικά στον κόσμο.

Ε. Απλώς τώρα ξεκινούν και το μαγικό ταξίδι της ζωής σκάβει βαθιά και αποκαλύπτει τον υπέροχο εαυτό τους.

13. Ποια από τις παρακάτω λέξεις δεν ανήκει στην ίδια οικογένεια με το β' συνθετικό της λέξης «διάθεση»;

Α. Θήκη

Β. Θεματικός

Γ. Θεσμός

Δ. Θετός

Ε. Θέαση

14. Η σωστή ορθογραφία του β' συνθετικού της λέξης «χρυσωρυχείο» είναι:

Α. ωρυχείο

Β. ορυχείο

Γ. ωρυχίο

Δ. ορυχίο

Ε. ορειχίο

15. Να αναγνωρίσετε γραμματικά τον τύπο «να βάλουν».

Α. Οριστική Ενεστώτα

Β. Υποτακτική Ενεστώτα

Γ. Οριστική Αορίστου

Δ. Υποτακτική Αορίστου

Ε. Προστακτική Αορίστου

16. «Πρέπει να πείσουμε τα παιδιά ότι όχι μόνο διαθέτουν αυτή την απίστευτη μοναδικότητα, αλλά ότι έχουν και κάτι άλλο που μερικές φορές το ξεχνάμε». Να αναγνωρίσετε τα είδη των προτάσεων με τη σειρά που εμφανίζονται στην παραπάνω περίοδο λόγου.

- A. Κύρια – Βουλευτική - Ειδική – Ειδική - Αναφορική
- B. Κύρια – Βουλευτική – Ειδική – Κύρια - Αναφορική
- Γ. Κύρια – Βουλευτική – Ειδική – Ειδική - Χρονική
- Δ. Κύρια – Τελική – Ειδική – Ειδική – Αναφορική
- Ε. Κύρια – Τελική – Ειδική – Ειδική – Χρονική

17. «Πρέπει να τα πείσουμε ότι είναι μοναδικά στον κόσμο». Να αναγνωρίσετε συντακτικά την υπογραμμισμένη λέξη.

- A. Άρθρο
- B. Αντωνυμία προσωπική
- Γ. Υποκείμενο
- Δ. Άμεσο αντικείμενο
- Ε. Έμμεσο αντικείμενο

18. «αποκαλύπτει τον υπέροχο εαυτό τους». Να αναγνωρίσετε το είδος της υπογραμμισμένης αντωνυμίας.

- A. Αναφορική
- B. Κτητική
- Γ. Προσωπική
- Δ. Δεικτική
- Ε. Αυτοπαθής

19. Ποιο από τα παρακάτω επίθετα σχηματίζει παραθετικά;

- A. Απίστευτο
- B. Γιγαντιαία

Γ. Υπέροχο

Δ. Σημαντικό

Ε. Ανεξερεύνητο

20. Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει αντίθετη σημασία από τον υπογραμμισμένο τύπο στην ακόλουθη φράση «ιδιαίτερα γνωρίσματα»;

Α. Διακριτικά

Β. Συνηθισμένα

Γ. Ξεχωριστά

Δ. Χαρακτηριστικά

Ε. Εξατομικευμένα